

Aan
de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur
en Wetenschappen
p/a de algemene rijksarchivaris
Postbus 90520
2509 LM 's-Gravenhage

Onderwerp
Ontwerp-selectielijst archiefbescheiden
Beleidsterrein Flora en Fauna, 1945-1994
(ministerie van LNV)

R.J. Schimmelpennincklaan 3
Postbus 61243
2506 AE Den Haag
Telefoon 310 66 86
Telefax 361 47 27
E-mail cultuur@cultuur.nl

Zeer geachte Staatssecretaris,

Datum

29 OKT. 1998

Uw kenmerk
98.801.RD
uw brief van
10.08.1998
Ons kenmerk
arc-98.2041/2

1. Bij uw hiernaast vermelde brief deelde u de Raad voor Cultuur mede, dat de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij u heeft verzocht uw medewerking te verlenen aan de vaststelling van de selectielijst archiefbescheiden op het beleidsterrein *Flora en fauna* over de periode 1945-1994 (ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij). U verzocht daarbij de Raad binnen drie maanden over dat ontwerp omtrent een aantal nader aangeduide aspecten advies uit te brengen. De Raad bericht u als volgt.
2. *Samenvatting van dit advies.*

De Raad heeft de ontwerp-lijst in eerste instantie aan procedurele en vervolgens aan inhoudelijke aspecten getoetst. Zijn belangrijkste bevindingen - deze worden in de §§ 3 en 4 nader uitgewerkt - zijn:

  - a. Procedureel
    1. Het voorstel heeft alle procedurele voorbereidende stappen doorlopen; alle relevante stukken waren bij de adviesaanvraag gevoegd (§ 3.1. en 3.2.);
    2. In de inhoudelijke aspecten van de totstandkoming van het ontwerp wordt in de toegezonden stukken onvoldoende inzicht gegeven (§ 3.3.);
    3. Een externe deskundige is bij de ambtelijke voorbereiding van de ontwerp-lijst betrokken geweest (§ 3.4.);
  - b. Inhoudelijk
    4. De Raad heeft de ontwerp-lijst slechts beoordeeld voor zover ten aanzien van de daarin vermelde neerslag van handelingen het driehoeksoverleg heeft plaatsgehad (§ 4.1.);
    5. De selectiedoelstelling en -criteria lijken te zijn toegepast op een wijze, die daarvan mag worden verwacht; met betrekking tot de selectiecriteria moet de Raad overigens constateren dat niet alle selectiecriteria zijn gehanteerd; de redenen hiervan worden ten onrechte niet verantwoord (§ 4.2. en 4.3);

6. De Raad gaat er van uit, dat bij de ambtelijke voorbereiding van het ontwerp in voldoende mate rekening is gehouden met de belangen van de administratie en die van de recht- en bewijszoekenden (§ 4.4.);
7. Ondanks de gebrekkige verantwoording van de relevante inhoudelijke aspecten met betrekking tot de genesis van de ontwerp-lijst heeft de Raad, behoudens een enkele aanvullende opmerking, gemeend zich toch te kunnen conformeren aan de wijze waarop in deze fase met het historisch belang rekening is gehouden (§ 4.4. en 5.).

Pagina

2

Ons kenmerk

arc-98.2041/2

Naar aanleiding van de in de adviesaanvraag gestelde concrete vragen wordt in § 6 uiteengezet hoe deze in het advies beantwoording hebben gevonden.

Tenslotte adviseert de Raad om na verwerking van zijn aanbevelingen over te gaan tot de vaststelling van de onderhavige ontwerp-selectielijst archiefbescheiden (§ 7.).

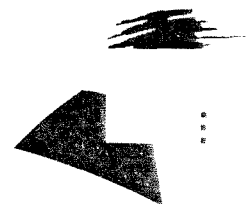
3. *Toetsing van procedurele aspecten.*

- 3.1. Voor wat betreft de procedurele aspecten zij in de eerste plaats gememoreerd, dat de ontwerp-lijst als basiselectiedocument (BSD) tot stand is gekomen overeenkomstig de methode, die uitgaat van een analyse, beschrijving en waardering van handelingen van de (rijks-)overheid, de zgn. PIVOT-methode. Aan dat ontwerp is een institutioneel onderzoek vooraf gegaan, waarvan verslag is gedaan in het rapport "Flora en Fauna. Rapport van een onderzoek naar het beleidsterrein Flora en Fauna met actoren en handelingen in de periode 1945-1993 (PIVOT-publicatie nr. 32, 's-Gravenhage 1996)". Bij uw adviesaanvraag was tevens gevoegd een exemplaar van het verslag betreffende het overleg ter voorbereiding van de onderhavige ontwerp-selectielijst, het zgn. driehoeksoverleg (zoals voorgeschreven krachtens het bepaalde in artikel 3 van het Archiefbesluit 1995).

De Raad heeft voornoemde stukken bij de voorbereiding van dit advies betrokken.

Blijkens een mededeling van PIVOT van 3 augustus 1998 heeft de openbare terinzagelegging van het ontwerp overigens niet geresulteerd in enigerlei reactie.

- 3.2. Op grond van de zoëven genoemde stukken komt de Raad tot de slotsom, dat de voorbereiding van de ontwerp-lijst alle vereiste procedurele stappen heeft doorlopen. Ook heeft hij kunnen vaststellen, dat uit het verslag van het driehoeksoverleg is gebleken, dat aan dat overleg is deelgenomen door de daartoe in het eerste lid van artikel 3 van het Archiefbesluit 1995 genoemde personen. Voorts is hem gebleken, dat al ten tijde van het driehoeksoverleg een externe deskundige bij de voorbereiding van de ontwerp-lijst betrokken is geweest.

3.3. Voor het overige meent de Raad, dat dit verslag een volstrekt onvoldoende inzicht geeft in verschillende aspecten van de voorbereiding van het ontwerp. Dit geldt vooral de wijze waarop in dat verslag in inhoudelijk opzicht de totstandkoming van de ontwerp-lijst wordt toegelicht en verantwoord.

Dit bevreedt de Raad in hoge mate. Enerzijds omdat hij in eerdere adviezen een en ander maal gewezen heeft op de noodzaak van een inhoudelijke verantwoording van de wording van een ontwerp-lijst (in het bijzonder betreffende het aspect van de daarbij gebleken knelpunten, verschillen in opvatting en gekozen oplossingen) en anderzijds omdat hem inmiddels verslagen van driehoeksoverleggen zijn overlegd, die dit inzicht wel in ruime mate boden. Hij acht het teleurstellend, dat hij in het onderhavige geval wederom op dit inhoudelijke manco moet wijzen. Vooralsnog gaat de Raad er van uit, dat het hier gaat om een incidentele terugval. Niettemin meent hij hieraan bepaalde gevolgen te moeten verbinden. In zijn advies nr. arc-98.2040/2 van heden inzake de ontwerpselectielijst archiefbescheiden op het Beleidsterrein staatsdeelnemingen c.a. komt hij hierop terug.

Pagina

3

Ons kenmerk

arc-98.2041/2

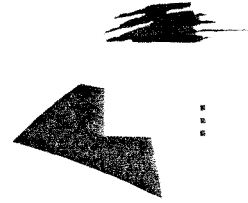
3.4. Uit voornoemd verslag kan de Raad voorts niet afleiden, welke inbreng de externe deskundige in het driehoeksoverleg heeft gehad en hoe deze inbreng in het uiteindelijke ontwerp is verdisconteerd. Dit verslag beperkt zich immers tot de mededeling, dat een externe deskundige bij de voorbereiding van het concept betrokken is geweest en dat over zijn bevindingen overleg heeft plaatsgehad. Uit uw voornoemde mededeling van 3 augustus 1998 (zie hierover § 3.1) blijkt, dat “de bemoeienis van de door het KNHG aangewezen deskundige [...] in [het verslag] van het driehoeksoverleg [is] verwoord, waardoor er geen noodzaak meer was in de fase van de terinzage (wederom) te reageren”. Het is slechts op basis hiervan, dat -zij het impliciet- kan worden vastgesteld dat bedoelde deskundige naar zijn genoegen aan dit overleg heeft deelgenomen en met het resultaat ervan heeft ingestemd.

4. *Toetsing van inhoudelijke aspecten.*

Mede op grond van zijn hiervoor vermelde bevindingen heeft de Raad getracht zich een oordeel te vormen over de inhoudelijke aspecten van het onderhavige ontwerp. Hij heeft daarbij vooral gelet op de reikwijdte van de ontwerp-lijst (§ 4.1.), de wijze waarop de gehanteerde selectiedoelstelling en de daaraan gerelateerde selectiecriteria zijn toegepast (§ 4.2), de wijze van toekenning van de selectiewaardering (§ 4.3.) alsmede op de vraag of in afdoende mate met de verschillende belangen rekening is gehouden (§ 4.4.).

4.1 *De reikwijdte van de ontwerp-lijst.*

Het Basisselectiedocument (BSD) bevat voorstellen omtrent de selectie van handelingen op het beleidsterrein van Flora- en Fauna-bescherming en de administratieve neerslag hiervan van op dit terrein werkzame actoren.

In het verslag van het driehoeksoverleg wordt daarentegen opgemerkt, dat de ontwerp-lijst "alleen de actoren (worden) genoemd die vallen onder de zorg van de minister van LNV".

Tussen beide constatering bestaat, wellicht onbedoeld, een tegenspraak. De Raad heeft de indruk, dat met die zoëven geciteerde mededeling uit het verslag bedoeld is te zeggen, dat slechts over de handelingen en hun neerslag van de onder de minister van LNV ressorterende actoren in dat driehoeksoverleg is gesproken en in dat verband selectiewaarderingen zijn toegekend. In de veronderstelling van de juistheid van deze conclusie heeft de Raad gemeend de handelingen van de niet onder die minister vallende actoren vooralsnog, dat is hangende het vereiste driehoeksoverleg en verdere procedures, buiten beschouwing te laten.

Ten overvloede wijst hij er overigens bij voorbaat reeds op, dat, waar sprake is van actoren, die wel tot de overheid maar niet tot de kring van de rijksoverheid behoren, dat driehoeksoverleg zal moeten worden gevoerd in de daartoe voorgeschreven context. Dit geldt in onderhavige lijst in het bijzonder voor het daarin genoemde orgaan van de provinciale overheid⁽¹⁾. U zie in dit verband- ter vergelijking- ook hetgeen de Raad in zijn adviezen nr. arc-98.1648/2 van 17 februari 1998 (§ 4.1) en nr. arc-98.1649/2 van 26 februari 1998 (eveneens § 4.1) heeft opgemerkt.

Pagina

4

Ons kenmerk

arc-98.2041/2

4.2. Toepassing van de selectiedoelstelling en -criteria.

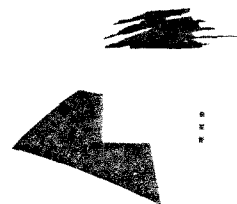
De Raad is gebleken, dat de selectiedoelstelling is toegepast in de versie, waarin ook rekening wordt gehouden met het aspect van het veilig stellen van de bronnen voor de kennis van de Nederlandse samenleving en cultuur.

Met betrekking tot de aan die doelstelling gerelateerde selectiecriteria is de Raad gebleken, dat als zodanig nog de standaardcriteria zijn gehanteerd zoals deze sedert 1994 zijn toegepast. Daarbij moet echter tevens worden vastgesteld, dat drie van die criteria kennelijk buiten toepassing zijn gebleven⁽²⁾. Deze zijn niet vermeld in het, in de toelichting op het ontwerp opgenomen overzicht van de gehanteerde criteria; evenmin is toegelicht waarom dit is geschied. De Raad beschouwt dit als een omissie, omdat, waar wordt uitgegaan van een standaardlijst, elke afwijking daarop behoort te worden verantwoord. In eerdere adviezen heeft de Raad hierop overigens al gewezen.

⁽¹⁾ In de inleiding op de ontwerp-lijst wordt als actor genoemd de commissaris in de provincie. Daar deze actor noch in het verslag van het driehoeksoverleg, noch in die inleiding nader wordt gedefinieerd, gaat de Raad er vooralsnog van uit, dat met deze actor de commissaris van de Koning wordt bedoeld.

⁽²⁾ Deze betreffen :

- Uitvoerende handelingen die het algemeen democratisch functioneren mogelijk maken.
- Uitvoerende handelingen die onttrokken zijn aan de democratische controle en direct zijn gerelateerd aan de hoofdlijnen van het beleid.
- Uitvoerende handelingen die direct gerelateerd aan en/of direct voortvloeien uit voor Nederland bijzondere tijdsomstandigheden en incidenten.

4.3. Toekenning van de selectiewaardering

De toegekende selectiewaardering wordt in het ontwerp uitgedrukt in de kenmerken "GO" (= goed overbrengen naar de rijksarchiefdienst) en "NO" (= niet overbrengen). Daarmede wordt afgeweken van de wijze waarop deze waardering doorgaans wordt aangegeven, nl. door deze te duiden met "B(ewaren)" of "V(ernietigen)". Deze duiding sluit het meest direct en daarom ook beter aan bij de wettelijke doelstelling van een selectielijst, nl. het zijn van een instrument op grond waarvan tot daadwerkelijke overbrenging/bewaring dan wel vernietiging van de desbetreffende administratieve neerslag kan worden overgegaan. In eerdere adviezen heeft de Raad reeds op de onwenselijkheid van de benaming van andere dan de wettelijke selectiekenmerken geattendeerd. Bovendien geeft een "NO"-kenmerk onvoldoende aan wat de uiteindelijke bestemming behoort te zijn van het met zo'n kenmerk voorziene archiefmateriaal, nl. de stoffelijke vernietiging ervan.

De Raad herhaalt daarom zijn eerder pleidooi, dat "NO/GO"-kenmerken behoren te worden vermeden en dat deze dus ook in de onderhavige ontwerp-lijst door de daartoe meer geeïgende duidingen behoren te worden vervangen. Als men van "NO" en "GO" gebruik wenst te maken, dan horen deze hoogstens thuis in een instructie voor degenen, die met de daadwerkelijke toepassing van de lijst zijn belast.

Pagina

5

Ons kenmerk

arc-98.2041/2

4.4. De waardering van de in artikel 2, eerste lid, onder d, van het Archiefbesluit bedoelde belangen.⁽³⁾

Ten aanzien van de feitelijke toepassing van de selectiedoelstelling en de daaraan gerelateerde selectiecriteria gaat de Raad er van uit, dat *het administratieve belang*, omvattende de aspecten 'verantwoording en bedrijfsvoering', in het driehoeksoverleg, waaraan ook door representanten van de desbetreffende zorgdrager is deelgenomen, genoegzaam is gewaardeerd. In gelijke zin neemt hij aan, dat ook met *het belang van de recht- en bewijszoekenden* voldoende rekening is gehouden.

Voor wat betreft de waardering van *het historisch belang* conformeert de Raad zich aan de inbreng van de externe deskundige tijdens de totstandkoming van het ontwerp en de daarover bereikte overeenstemming. Ook al zijn beide aspecten hem slechts indirect gebleken (u zie hierboven § 3.4), meent hij zich niettemin toch te kunnen beperken tot een globale toetsing van het voorstel.

5. Toetsing van de ontwerp-lijst.

In aansluiting op bovenstaande overwegingen en bevindingen heeft de Raad de verschillende onderdelen van de ontwerp-lijst bezien. Dit geeft hem, ondanks de hierboven aangegeven grenzen van het geboden beperkte inzicht in dezen, slechts aanleiding tot de navolgende opmerking.

⁽³⁾ In het verslag van het driehoeksoverleg wordt ter zake van deze belangen het o.m. het volgende opgemerkt: "Over het algemeen was men van mening dat de neerslag van de laatste twee belangen ook voor een tijd bewaard dienen te worden". De Raad acht dit een onzuivere reactie. Hij wijst erop dat niet de neerslag van de belangen, maar de neerslag van de handelingen bewaard moet worden.

Handeling nr. 3

Onder dit nummer is een handeling beschreven betreffende “het afwijken van de voorschriften inzake de jacht op wild t.b.v. onderwijs, wetenschap, natuurbehoud en wedstrijden”.

In eerdere adviezen is al gewezen op het belang van bewaren van neerslag betreffende “beleidsafwijkingen” als complement op hetgeen over “het beleid” zelf bewaard wordt. Kortheidshalve wordt naar deze adviezen verwezen.

In het concrete geval wordt dit belang versterkt door de relatie die gelegd wordt tussen de onderhavige handelingen als zodanig en de zoëven bedoelde specifieke aspecten.

De Raad meent daarom, dat de voorgestelde selectiewaardering (“NO” = vernietigen) in dit licht nader zal moeten worden bezien. Daar de omvang van de bij deze handeling behorende neerslag hem niet bekend is, zal daarbij tevens moeten worden bezien of dit bestand integraal of in gereduceerde vorm alsnog voor bewaring behoort te worden bestemd.

Pagina

6

Ons kenmerk

arc-98.2041/2

6. *Afdoening van uw specifieke vragen.*

In uw adviesaanvraag heeft u de Raad mede verzocht om over de onderhavige selectielijst advies uit te brengen aan de hand van een aantal met name aangeduide aspecten.

Voor wat betreft zijn algemene reactie op deze vragen verwijst de Raad naar § 7 van zijn advies van 4 november 1997, nr. arc.97.1466/2 inzake de ontwerp-selectielijst archiefbescheiden Beleidsterrein Wetenschappelijk Onderwijs, Openbare en Bijzondere Universiteiten.

Tegen dezelfde achtergrond volstaat de Raad ook thans met het aangeven van de relatie tussen de door u gestelde vragen en de verschillende onderdelen van dit advies. Deze vragen betreffen -in enigszins verkorte vorm-:

- a. Is bij de totstandkoming van de selectielijst voldaan aan de eisen der zorgvuldigheid?
- b. Is de systematiek van de selectielijst duidelijk en voldoende consistent?
* Verwezen wordt naar § 3 van dit advies.
- c. Wordt met de voorgestelde waardering de in de selectielijst beschreven selectiedoelstelling behaald?
- d. Is aangegeven wat de selectiedoelstelling is en welke de gehanteerde selectiecriteria zijn:
  1. selectiedoelstelling
  2. selectiecriteria, met toelichting
  3. de gebruikte selectie-aanwijzingen met eventuele toelichting?
* Verwezen wordt naar § 4 van dit advies.
- e. Komen de functies van het verslag van het driehoeksoverleg voldoende tot uiting:
  - inzicht in proces totstandkoming selectielijst
  - verantwoording van zorgvuldigheid
  - verantwoording van de wijze waarop met de in artikel 2, eerste lid, onder c. en d. genoemde belangen rekening is gehouden?*U zie de §§ 3 en 4 van dit advies.

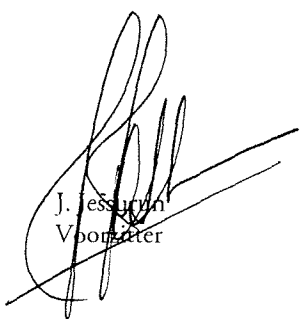

7. *Advies.*

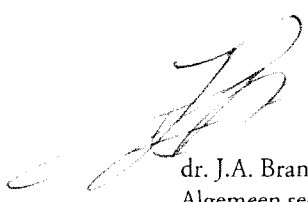
De Raad adviseert u om, alvorens van uw kant aan de vaststelling van de onderhavige selectielijst archiefbescheiden mede te werken, te bevorderen, dat dat ontwerp overeenkomstig bovenstaande aanbevelingen wordt aangepast.

Dit advies is voorbereid door de Uitvoeringscommissie Archieven van de Raad. Deze commissie staat onder voorzitterschap van mw drs E.A.G. van den Bent, lid van de Raad. Secretaris is mr. L. Lieuwes.

Met de meeste hoogachting,

J. Jessurun
Voorzitter

dr. J.A. Brandenburg
Algemeen secretaris

Pagina

7

Ons kenmerk

arc-98.2041/2